

Sygn. akt XII Ga 375/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Marek Grodziński

Sędziowie : SO Magdalena Kiedrowicz – Kopeć (spr.)

SO Jolanta Safader - Skwarlińska

Protokolant : sekretarz sądowy Beata Golan

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2013r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości B.**

z udziałem (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M.**

o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 8 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Ns 103/13

postanawia:

I. sprostować oczywistą omyłkę pisarską popełnioną przez Sąd Rejonowy w

K. w komparycji i pkt 2 (drugim) postanowienia z dnia 8 kwietnia

2013r., sygn. akt I Ns 103/13 w ten sposób, iż w miejsce oznaczenia siedziby

wnioskodawcy „ w O. ” wpisać „z siedzibą w miejscowości B.”,

II. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt 2 (drugim) w ten sposób , iż obniżyć

zasądzoną od wnioskodawcy na rzecz uczestnika tytułem zwrotu kosztów

zastępstwa procesowego kwotę z 1.000 zł. (jednego tysiąca złotych) do kwoty

120 zł. (sto dwadzieścia złotych);

III. oddalić apelację w pozostałej części;

IV. zasądzić od wnioskodawcy (...) z ograniczoną

odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości B. na rzecz uczestnika

postępowania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w

M. kwotę 60 zł. (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem II instancji.

Sygn. akt XII Ga 375/13

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. wniósł o zezwolenie na wpłacenie do depozytu sądowego kwoty 240.736,25 zł wynikającej z nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie XIV GC 88/11 oraz o wypłacenie tej kwoty uczestnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M. po przedłożeniu prawomocnego wyroku.

Jako podstawę wniosku wnioskodawca powołał art. 479^{19a} k.p.c. oraz fakt wydania w/w wyroku.

Postanowieniem z dnia 08 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Kartuzach w sprawie o sygn. akt I Ns 103/03 oddalił powyższy wniosek (punkt I) i zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 1000zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego(punkt II).

Oceniając zasadność zgłoszonego żądania Sąd Rejonowy stwierdził, iż wskazane we wniosku okoliczności w świetle obowiązujących przepisów prawa, nie uzasadniają wydania postanowienia o zezwoleniu wnioskodawcy na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Sąd Rejonowy argumentował, iż żadne przepisy prawa nie uprawniają dłużnika (wnioskodawcy) do złożenia do depozytu sądowego kwoty zasądzonej na rzecz konkretnego podmiotu (uczestnika) nieprawomocnym wyrokiem. Zdaniem Sądu Rejonowego podstawy takiej nie stanowi powołany przez wnioskodawcę art. 479^{19a} k.p.c. ponieważ został on uchylony i już nie obowiązuje. Sąd Rejonowy argumentował też, że złożenie na podstawie powołanego art. 479^{19a} k.p.c. konkretnej kwoty do depozytu sądowego następowało tytułem zabezpieczenia, czyli bez składania wniosku o zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego i z pominięciem postępowania o zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego.

Jako podstawę prawną Sąd Rejonowy wskazał art. 693¹ k.p.c. a contrario

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na mocy art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349, ze zm.).

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca, zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie:

- art. 479^{19a} k.p.c. poprzez jego niezastosowanie z powodu uznania, że przepis ten został uchylony i nie obowiązuje, a w konsekwencji nie może stanowić podstawy prawnej do złożenia przedmiotu do depozytu sądowego;
- art. 693¹ k.p.c. w zw. z art. 479^{19a} k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o zezwolenie na złożenie kwoty pieniężnej do depozytu sądowego, jako bezzasadnego z powodu braku podstawy prawnej w sytuacji, gdy podstawę taka stanowi art. 479^{19a} k.p.c.;
- § 10 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwoty 1.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uznanie żądania wniosku w całości, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie pkt 2 poprzez zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz

uczestnika kwoty 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Uczestnik w odpowiedzi na apelację wnioskodawcy wniósł o jej oddalenie w całości i o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacje zasługuje na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w pełni podziela natomiast stanowisko Sądu I instancji, iż w okolicznościach wskazanych we wniosku tj. w sytuacji wydania przez Sąd I instancji nieprawomocnego wyroku zasądającego określoną kwotę od wnioskodawcy na rzecz uczestnika w sprawie gospodarczej (art. 479^{19a} k.p.c.) obowiązujące przepisy prawa, wbrew stanowisku apelującego, nie dają podstawy żądania zezwolenia na złożenie do depozytu sądowego w postępowaniu przed sądem rejonowym, w postępowaniu nieprocesowym dla którego zastosowanie mają przepisy art. 692-693¹⁷ k.p.c. zasądzonej kwoty należności głównej. W tym zakresie wyrok Sądu I instancji odpowiada prawu.

Nie wynika to jednak z tego, iż przepis art. 479^{19a} k.p.c. został uchylony i nie obowiązuje lecz z tego, iż nieprawomocny wyrok wydany w postępowaniu gospodarczym wszczętym przed dniem 3 maja 2012r. stanowi z mocy prawa tytuł zabezpieczenia roszczeń nim objętych i użyte w jego treści sformułowanie „złożenie do depozytu” rozumiany być musi jako tzw. depozyt procesowy dla którego ustawodawca przewidział „rachunek depozytowy sądu”.

Sąd Okręgowy w pełni popiera stanowisko judykatury i doktryny, iż biorąc pod uwagę unormowania przyjęte w przepisach kodeksu cywilnego oraz kodeksu postępowania cywilnego odróżnić należy depozyt w rozumieniu prawa materialnego od depozytu w rozumieniu prawa procesowego. Depozyt w znaczeniu prawa materialnego ma na celu umożliwienie określonym podmiotom realizację uprawnień lub obowiązków przewidzianych w prawie materialnym (zob. np. art. 321, 324, 333, 334, 364, 381, 463, 465, 467-470, 486 k.c.) i może być składany jako przedmiot świadczenia w celu zwolnienia się z wykonania zobowiązania (art. 467-470). Postępowanie uregulowane w części pierwszej księgi drugiej k.p.c. w tym przepisy art. 692-693¹⁷ k.p.c. mają zastosowanie wyłącznie do depozytów materialnych (por. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 5.12.1986 r., III CZP 62/86, postanowienie SN z dnia 17.01.1997 r., II CKU 54/96, postanowienie SN z 13.08.1976 r., IV PZ 32/76).

Natomiast depozyt w znaczeniu procesowym pojmowany jest jako sposób zabezpieczenia (zatrzymania) pieniędzy lub rzeczy w ramach postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego oraz na ich cele. Dla depozytów procesowych ustawodawca przewidział zatem „rachunek depozytowy sądu” (zob. art. 736§ 4, 742 § 4 i 5, 751 § 4, 752, 808,852 § 1 i 2, 862 § 1, 1031, 1033 § 1, 1040 k.p.c.).

Zgodnie z treścią art. 479^{19a} k.p.c. w sprawach o roszczenia pieniężne albo świadczenia innych rzeczy zamiennych wyrok sądu pierwszej instancji z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. Kwota zasądzona wyrokiem wraz z wymagalnymi odsetkami stanowi sumę, której złożenie przez dłużnika do depozytu sądowego wystarczy do zabezpieczenia. Jeżeli wyrok zobowiązuje do wydania rzeczy zamiennych, do zabezpieczenia wystarczy złożenie sumy równej wartości przedmiotu sporu. Przepis art. 492 § 2 stosuje się odpowiednio. Jak wskazano powyższej odesłanie do art. 492 § 2 oznacza, że odpowiednio stosuje się także art. 742 k.p.c., co wskazuje na powiązanie z postępowaniem zabezpieczającym.

Wprawdzie ustawodawca w powołanym przepisie posługuje się terminem „depozyt sądowy” jednakże jest niekonsekwentny, gdyż w dalszej części nakazuje odpowiednio stosować art. 492 § 2 k.p.c., a ten z kolei w swojej treści odsyła do art. 742 k.p.c., gdzie mowa jest o rachunku depozytowym sądu.

Wobec celu i funkcji jakim ma służyć zabezpieczenie roszczeń w toczącym się postępowaniu sądowym zdaniem Sądu Okręgowego wykładnia systemowa prowadzi do wniosku, iż wyrażony w art. 479^{19a} k.p.c. zwrot „depozyt

sądowy” rozumieć należy jako rachunek depozytowy sądu, będący depozytem prawa procesowego i wywołującym skutki prawne w postępowaniu zabezpieczającym. Warto podkreślić, że do złożenia przez dłużnika odpowiedniej sumy pieniężnej na rachunek depozytowy, nie jest wymagane uzyskanie zgody sądu w postępowaniu nieprocesowym. Odmierna wykładnia prowadziłaby do sprzeczności z funkcją postępowania zabezpieczającego, które za pomocą prostych środków powinno możliwie jak najszybciej doprowadzić do zabezpieczenia roszczenia. Dodatkowe wymaganie w postaci uzyskania zgody sądu na złożenie przez dłużnika kwoty pieniężnej pozostawałoby w sprzeczności z założeniami tego postępowania.

Przechodząc do dalszych zarzutów apelacji w ocenie Sądu Okręgowego rację należy przyznać skarżącemu, iż wbrew stanowisku Sądu I instancji przepis 479^{19a} k.p.c. nadal obowiązuje, jednakże w ograniczonym zakresie, a mianowicie wyłącznie do postępowań toczących się w postępowaniu w sprawach gospodarczych w których pozew został wniesiony przed dniem 3 maja 2013r. Wynika to wprost z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 2 listopada 2011 r.) . W tej sytuacji nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż w stosunku do wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie XIV GC 88/11 dnia 14 grudnia 2012r. przepis art. 479^{19a} k.p.c. nie znajduje zastosowanie. Sygnatura pod jaką toczyła się ta sprawa wskazuje, iż powództwo zostało wniesione najpóźniej w 2011r. a zatem przed dniem 3.05.2012r.

Okoliczność ta pozostaje jednak bez znaczenia.

Nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach jest tytułem zabezpieczenia jednakże kwota zasądzona wyrokiem wraz z wymagalnymi odsetkami złożona przez dłużnika do depozytu sądowego prowadziłaby jedynie do upadku zabezpieczenia. Jest to czynność faktyczna dłużnika, nie wywołująca skutków materialnoprawnych. Aby osiągnąć taki cel wystarczy wpłacić określoną kwotę na rachunek depozytowy sądu. Nie jest przy tym wymagana zgoda sądu, a złożenie nie może nastąpić z zastrzeżeniem warunku, bowiem mija to się z celem postępowania zabezpieczającego. Powyższe okoliczności przesądzają, jak była o tym mowa we wstępnej części uzasadnienia, że art. 693 pkt 4 (mówiący o warunkach wydania depozytu) nie ma zastosowania do depozytów procesowych.

Reasumując należy dodatkowo wskazać, że uprawnienie do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego regulują przepisy prawa materialnego, które to decydują o legitymacji procesowej osoby zamierzającej złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego. Przepis art. 693¹ wyłącza spod kognicji sądu ocenianie i badanie rzeczywistego stanu faktycznego uzasadniającego wniosek, ograniczając się jedynie do sprawdzenia czy złożenie do depozytu sądowego uzasadnione jest w świetle obowiązującego prawa, biorąc pod uwagę wskazane we wniosku okoliczności. Przy czym kwestię prawnego uzasadnienia wniosku o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego regulują przepisy prawa materialnego. Natomiast skarżący w niniejszej sprawie jako podstawę swojego wniosku powołał się na przepis prawa procesowego (art. 479^{19a} k.p.c.), a ten jako taki nie może wywołać skutków materialnoprawnych określonych przez wnioskodawcę w swoim piśmie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i prawne Sąd Okręgowy w tej części na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. oddalił apelację orzekając jak w pkt II postanowienia.

Sąd Okręgowy przyznał natomiast rację co do ostatniego z zarzutów tj. niezastosowania przez Sąd Rejonowy § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013.490 j.t.). W ocenie Sądu Okręgowego - Sąd I instancji niezasadnie przyjął, iż wysokość należnego pełnomocnikowi uczestnika wynagrodzenia powinna zostać określona w oparciu o § 6 pkt 7 w/ w rozporządzenia. Przedmiotem niniejszego postępowania było żądanie ustanowienia depozytu sądowego w postępowaniu nieprocesowym. Powołane rozporządzenie wprawdzie nie ustanawia odrębnej stawki wynagrodzenia pełnomocnika zawodowego strony będącego radcą prawnym w takim postępowaniu jednakże, jak słusznie zarzucił wnioskodawca w § 10 ust. 3 przewiduje, iż stawka minimalna w zakresie postępowania nieprocesowego w sprawie nie wymienionej odrębnie wynosi 120 zł.

Nie powinno budzić zatem wątpliwości, iż minimalna stawka wynagrodzenia

pełnomocnika uczestnika nie może przekraczać tej kwoty, również żadne okoliczności sprawy nie przemawiają za przyznaniem takiego wynagrodzenia w stawce wyższej niż minimalna. Z tego względu nieprawidłowe było wyliczenie stawki należnego uczestnikowi wynagrodzenia pełnomocnika zawodowego jako 5% kwoty, którą wnioskodawca chciał złożyć do depozytu sądowego.

Mając powyższe na uwadze, uznając apelację wnioskodawcy za częściowo uzasadnioną, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż obniżył zasądzoną od wnioskodawcy na rzecz uczestnika tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z 1.000 zł do kwoty 120 zł.

Sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w oznaczeniu siedziby wnioskodawcy nastąpiło na podstawie art. 350 k.p.c. w zw. z 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie IV sentencji postanowienia na mocy art. 520 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 3 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013.490 j.t.) zasądzając od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.